

Dosarul nr. 2ra-1708/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (Jud: N. Iordachi)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

DECIZIE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecători:

Tatiana Vieru

Maria Ghervas

Iulia Sîrcu

Luiza Gafton

Mariana Pitic

examinând cererea de recurs declarată de către Ion Botnari, reprezentant de avocatul Maxim Chișca,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Botnari împotriva Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni, Tudor Cheianu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, dobânzii de întârziere, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Ion Botnari și s-a menținut hotărârea din 28 septembrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana,

c o n s t a t ă :

La 31 martie 2017, Ion Botnari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni, Tudor Cheianu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, dobânzii de întârziere, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 12 octombrie 2016, a avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de model Toyota Corola, cu numărul de înmatriculare XXXXX și a automobilului de model WV cu numărul de înmatriculare XXXXX, la volanul căruia se afla Tudor Cheianu. În rezultatul producerii accidentului rutier, automobilul de model Toyota Corola, cu numărul de înmatriculare XXXXXce-i aparține cu drept de proprietate lui Ion Botnari a fost avariat.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 12 octombrie 2016, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Tudor Cheianu, conducătorul automobilului de model WV cu numărul de înmatriculare XXXXX.

Ion Botnari a susținut că la momentul producerii accidentului rutier, Tudor Cheianu deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă emisă

de către Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni.

În acest sens, reclamantul a notat că nefiind de acord cu mărimea despăgubirii de asigurare acordată de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni în sumă de 12 092,22 lei, la 29 noiembrie 2016 a depus cerere privind reevaluarea cuantumului despăgubirii de asigurare a mijlocului de transport. Astfel reclamantul a indicat că la cererea de reevaluare a anexat actul de examinare a mijlocului de transport nr. 2877/11A din 17 noiembrie 2016 și raportul de evaluare a pagubei nr. 2877/11A din 18 noiembrie 2016, întocmit de Societatea cu Răspundere Limitată „Exauto-Plus”, potrivit căruia valoarea prejudiciului cauzat automobilului de model Toyota Corola, cu numărul de înmatriculare XXXXX constituie suma de 23 009,35 lei.

Totodată reclamantul a menționat că, la 20 februarie 2017, a depus cerere în adresa Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni cu privire la soluționarea deferentului dat pe cale extrajudiciară, însă fără efecte pozitive în acest sens.

Suplimentar reclamantul a specificat că a avut statutul de victimă în cauza contravențională și prin prisma prevederilor art. 1398 alin. (1) Cod civil, art. 219 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, consideră că are dreptul de a solicita încasarea din contul lui Tudor Cheianu a prejudiciului moral în sumă de 15 000 lei.

Solicită Ion Botnari încasarea din contul Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în sumă de 23 281,88 lei, a penalității mărime de 816,33 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 402,57 lei, încasarea din contul lui Tudor Cheianu în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 15 000 lei și încasarea în mod solidar din contul Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni și Tudor Cheianu în beneficiul său a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Ion Botnari (f.d. 88, 98-101).

Prin decizia din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Ion Botnari și s-a menținut hotărârea din 28 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana (f.d. 142-148).

La 3 martie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 149).

La 5 iulie 2018, Ion Botnari, reprezentant de avocatul Maxim Chișca a depus recurs împotriva deciziei din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii.

Recurentul Ion Botnari, în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Recurentul a menționat că Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni a calculat despăgubirea de asigurare în sumă de 15 321,80 lei, din motiv că aceasta beneficiază de anumite înlesniri la procurarea și deservirea din partea unităților de specialitate indicate în procesul-verbal de constatare a pagubei.

Recurentul a indicat că instanțele de judecată nu au dat apreciere probelor prezentate în privința sumei necesare pentru repararea prejudiciului cauzat automobilului de model Toyota Corola, cu numărul de înmatriculare XXXXX și anume actul nr. 347 din 7 iunie 2017 întocmit de Societatea cu Răspundere Limitată „Grand-Auto” cu privire la lucrările executate, actul din 2 iunie 2017 întocmit de Societatea cu Răspundere Limitată „Grandmaster” cu privire la lucrările executate și actul nr. 1 din 2 iunie 2017 întocmit de Societatea cu Răspundere Limitată „Aliens Exim” cu privire la lucrările executate.

Totodată recurentul a relatat că instanțele de judecată nu au dat apreciere nici raportului de evaluare a pagubei nr. 2877/11A din 18 noiembrie 2016 întocmit de Societatea cu Răspundere Limitată „Exauto-Plus”, potrivit căruia valoarea prejudiciului cauzat automobilului de model Toyota Corola, cu numărul de înmatriculare XXXXX constituie 23 009,35 lei.

Recurentul consideră neîntemeiate hotărârile instanțelor de judecată în partea respingerii acțiunii cu privire la încasarea prejudiciului moral, deoarece din momentul producerii accidentului rutier resimte efectele negative ale aceluși eveniment.

La 24 iulie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni și Tudor Cheianu, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 15 august 2018 și 16 august 2018, Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni și Tudor Cheianu au înaintat referință la cererea de recurs depusă de Ion Botnari, reprezentant de avocatul Maxim Chișca, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră în termen recursul declarat de Ion Botnari, reprezentant de avocatul Maxim Chișca la 5 iulie 2018 împotriva deciziei din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 14 februarie 2018 a fost expediată în adresa părților la 3 mai 2018 (f. d. 149).

Totodată, completul judiciar menționează că la materialele cauzei nu există dovada recepționării efective a deciziei instanței de apel de către recurent, iar conform recursului declarat, recurentul a indicat că a recepționat copia deciziei instanței de apel la 7 mai 2018, fără a prezenta probe în susținerea celor invocate.

În lipsa unor înscrisuri pertinente, instanța de recurs nu a putut stabili cu precizie momentul, când a fost comunicată hotărârea motivată a instanței de apel recurentului.

Astfel, în atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces liber la justiție, instanța de judecată consideră că recursul declarat de Ion Botnari, reprezentant de avocatul Maxim Chișca este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă. La fel, a fost stabilit că instanța de apel a comis încălcări procedurale, care se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 5 septembrie 2018, recursul supus judecării a fost considerat admisibil spre examinare în fond (f. d. 200).

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimații au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Suplimentar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând decizia contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ion Botnari, reprezentant de avocatul Maxim Chișca este întemeiat și urmează a fi admis parțial.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu articolul 432 alin. (2) lit. a) și c) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea;

Alineatul 4 din lege citată prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din perspectiva acestor temeieri, recurentul a invocat în justificarea opiniei lui articolele 8 alin. (1), 10, 514, 602 alin. (1), (2), 619 alin. (1), (2), 1301, 1315 alin. (1) lit. b), 1328 alin. (1), 1398 alin. (1), 1422 alin. (1) din Codul civil, art. 22 alin. (1) și art. 6 alin. (6) din Legea nr. 414 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări și art. 43 din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civile pentru pagube produse de autovehicule.

La fel, acesta a pretins că instanțele ierarhic inferioare au apreciat arbitrar probele, întrucât susține că a prezentat probe ce-ar demonstra întinderea prejudiciului.

Cu privire la argumentele date, instanța de recurs învederează că are competență de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și temeiniciei ei în fapt. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

Astfel instanța de recurs notează că circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă că la 12 octombrie 2016, a avut loc accidentul rutier cu implicarea automobilului de model Toyota Corola, cu numărul de înmatriculare XXXXX , care îi aparține cu drept de proprietate lui Ion Botnari și a automobilului de model WV cu numărul de înmatriculare XXXXX, la volanul căruia se afla Tudor Cheianu.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator din 12 octombrie 2016, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut intimatul Tudor Cheianu, conducătorul automobilului de model WV cu numărul de înmatriculare XXXXX, fiind sancționat cu amendă în mărime de 50 unități convenționale (f.d.11).

Instanța de recurs notează că la momentul producerii accidentului rutier, Tudor Cheianu deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă emisă de către Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni.

La 18 octombrie 2016, 20 ianuarie 2017 și 16 februarie 2017, Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni, în persoana inginerului expert Sinica Iulian a întocmit procese-verbale de constatare a daunelor (f.d. 12, 62-64).

Conform pct. 4 lit. b) din procesul-verbal de constatare a daunelor din 18 octombrie 2016 se constă că părțile au acceptat achitarea despăgubirii de asigurare în numerar sau în virament la cont bancar în baza prețurilor medii practicate de trei stații de specialitate și anume Societatea cu Răspundere Limitată „Grandmaster”, Societatea cu Răspundere Limitată „Ivalcar” și Societatea cu Răspundere Limitată „East Auto” (f.d. 60-61).

În același context, Colegiul de control judiciar reiterează că potrivit devizelor de calcul, întocmite de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni în baza proceselor-verbale de constatare a daunelor a fost stabilit că costul restabilirii automobilului de model Toyota Corola avariat în urma producerii accidentului rutier constituie în totală suma de 15 321 lei, avînd în vedere prețurile medii practicate de trei stații de specialitate indicate în procesul-verbal enunțat mai sus (f.d.67-71).

La 27 octombrie 2016, 14 decembrie 2016 și 16 mai 2017, Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni a emis dispozițiile de plată nr. RCAI1192-2016, RCAI1192-2016S1 și RCAI1192-2016S2, conform cărora a recunoscut evenimentul produs și a stabilit pentru pãgubitul Ion Botnari despãgubirea de asigurare în sumã totalã de 15 321 lei și a ordonat achitarea despãgubirii de asigurare (f.d. 40-42).

Nefiind de acord cu suma stabilitã de compania de asigurare, Ion Botnari a depus cerere în adresa Societãții cu Rãspundere Limitatã „Exauto-Plus” cu privire la stabilirea prejudiciului cauzat automobilului de model Toyota Corola în urma producerii accidentului rutier.

Conform raportului de evaluare a pagubei nr. 2877/11A din 18 noiembrie 2016 întocmit de Societatea cu Rãspundere Limitatã „Exauto-Plus”, în baza procesului-verbal de constatare a daunelor din 18 octombrie 2016, prejudiciul cauzat proprietarului automobilului de model Toyota Corola constituie suma de 23 009,35 lei, care este compusã din valoarea pieselor necesare pentru recondiționarea automobilului – 12 179,86 lei; valoarea materialelor necesare pentru recondiționarea automobilului – 3161.49 lei și valoarea manoperei – 7668 lei (f.d. 14-16).

La 29 decembrie 2016 și 11 ianuarie 2017, Ion Botnari a depus cerere în adresa Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni, prin care a solicitat recalcularea și achitarea despãgubirii de asigurare, în baza raportului de evaluare a pagubei nr. 2877/11A din 18 noiembrie 2016 întocmit de Societatea cu Rãspundere Limitatã „Exauto-Plus” (f.d. 47).

Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni a informat recurentul cã despãgubirea de asigurare a fost calculatã conform opțiunii solicitate și acceptate de acesta conform pct. 4 lit. b) din procesul-verbal de constatare a daunelor RCAI1192-2016 din 18 octombrie 2016, luând în calcul preturile medii practicate de trei unitãți de specialitate (f.d. 51).

Astfel, Ion Botnari a considerat cã Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni și Tudor Cheianu a încãlcat prevederile Codului civil și Legii cu privire la asigurarea obligatorie de rãspundere civile pentru pagube produse de autovehicule și a înaintat prezenta cerere de chemare în judecatã cu privire la încasarea despãgubirii de asigurare, penalitãții, dobânzii de întãrziere, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecatã.

Instanța de recurs remarcã cã, atãt prima instanța, cât și instanța de apel, fiind investite cu judecarea prezentei pricini, au hotãrât cã pretențiile înaintate de Ion Botnari împotriva Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni sunt neîntemeiate și urmeazã a fi respinse.

Cu privire la acțiunea înaintatã împotriva Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni, instanța de apel a conchis cã conform art. 23 alin. (11) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de rãspundere civile pentru pagube produse de autovehicule, despãgubirea de asigurare a fost calculatã conform opțiunii solicitate și acceptate de recurent, luând în calcul preturile medii practicate de trei unitãți de specialitate.

Intimatul Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni a preluat considerentele Curții de Apel Chișinău și a menționat cã soluția instanței este una întemeiatã și legalã.

Prin urmare, instanța de recurs constată că principala critică a recurentului în ceea ce privește acțiunea înaintată împotriva companiei de asigurare vizează interpretarea articolului 23 alin. (11) din Legea enunțată mai sus.

În conformitate cu articolul 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a interpretat în mod eronat legea;

În condițiile articolului 23 alin. (11) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civile pentru pagube produse de autovehicule indiferent de vechimea de exploatare a autovehiculului și parcursul acestuia, în cazul în care despăgubirea de asigurare se solicită în numerar sau prin virament în contul bancar al persoanei păgubite, quantumul despăgubirii de asigurare se stabilește luînd în calcul prețurile medii practicate de minimum trei unități de specialitate acceptate de părți pentru manopera și pentru materialele aferente reparației sau înlocuirii părților componente și pieselor avariate, precum și pentru părți componente și piese noi fabricate în bază de licență sau originale foste în folosință care corespund cerințelor tehnice și de securitate rutieră. În cazul cînd părțile componente și piesele noi fabricate în bază de licență sau cele originale foste în folosință nu sînt disponibile pe piața autohtonă, paguba real suportată pentru autovehicule se va determina ținînd cont de prevederile alin.(8).

Prin prisma dispozițiilor legale evocate, Colegiul lărgit observă că Ion Botnari nu poate să solicite despăgubirea de asigurare în sumă de 23 009,23, stabilită conform raportului de evaluare a pagubei nr. 2877/11A din 18 noiembrie 2016 întocmit de Societatea cu Răspundere Limitată „Exauto-Plus”.

La acest capitol, instanța de judecată subliniază că momentul decisiv este pct. 4 lit. b) din procesul-verbal de constatare a daunelor din 18 octombrie 2016, potrivit căruia Ion Botnari a acceptat achitarea despăgubirii de asigurare în numerar sau în virament la cont bancar în baza prețurilor medii practicate de trei stații de specialitate și anume de Societatea cu Răspundere Limitată „Grandmaster”, Societatea cu Răspundere Limitată „Ivalcar” și Societatea cu Răspundere Limitată „East Auto” (f.d. 60-61).

Sub acest aspect, Colegiul lărgit notează că Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni și-a onorat obligațiile, a recunoscut evenimentul produs și a stabilit pentru păgubitul Ion Botnari despăgubirea de asigurare în sumă totală de 15 321 lei conform prețurilor medii practicate de cele trei stații de specialitate indicate în procesul-verbal de constatare a daunelor din 18 octombrie 2016.

La acest capitol, Colegiul lărgit constată că recurentul a prezentat în susținerea pretenției înaintate împotriva Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni devizele de calcul, întocmite de Societatea cu Răspundere Limitată „Grandmaster”, Societatea cu Răspundere Limitată „Alens Exim” și Societatea cu Răspundere Limitată „Grand Auto” (f.d. 93-97).

Astfel conform devizelor de calcul întocmite de Societatea cu Răspundere Limitată „Grandmaster”, Societatea cu Răspundere Limitată „Alens Exim” și Societatea cu Răspundere Limitată „Grand Auto” la cererea recurentului, costul restabilirii automobilului de model Toyota Corola avariat în urma producerii accidentului rutier constituie suma de 23 347 lei, 24 055 lei și respectiv 24 950 lei.

Revenind la fondul cauzei, Colegiul de control judiciar amintește că, conform procesului-verbal de constatare a daunelor din 18 octombrie 2016, părțile adică atât recurentul, cât și compania de asigurare au acceptat și au indicat în procesul-verbal enunțat următoarele unități de specialitate Societatea cu Răspundere Limitată „Grandmaster”, Societatea cu Răspundere Limitată „Alens Exim” și Societatea cu Răspundere Limitată „Grand Auto”.

Luând în considerare cele menționate, instanța de recurs opinează că devizele de calcul întocmite de Societatea cu Răspundere Limitată „Alens Exim” și Societatea cu Răspundere Limitată „Grand Auto” anexate drept probe de recurent sunt în mod vădit lipsite de relevanță, deoarece sunt devize elaborate de către unități de specialitate, care nu au fost acceptate de părți. Or conform art. 23 alin. (2) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civile pentru pagube produse de autovehicule, costul reparației autovehiculului se stabilește pe baza documentelor eliberate de unitatea de specialitate acceptată de părți.

În ceea ce privește devizul de calcul întocmit de Societatea cu Răspundere Limitată „Grandmaster”, colegiul judiciar menționează că prețurile indicate de compania de asigurare sunt nesemnificativ mai mici, atât pentru recurent, cât și pentru intimat, în comparație cu prețurile indicate în devizul de calcul elaborat de aceeași societate la cererea recurentului.

Instanța de judecată subliniază că acest fapt nu constituie temei de apreciere a argumentului recurentului invocat în acest sens, deoarece în primul rând sunt prețurile stabilite doar de către o unitate, fără a fi făcută o medie a prețurilor practicate de celelalte unități de specialitate indicate în procesul-verbal și acceptate de părți.

Instanța de judecată subliniază că recurentul operează cu faptul că compania de asigurare beneficiază de anumite înlesniri la procurarea și deservirea din partea unităților de specialitate indicate în procesul-verbal din 18 octombrie 2016.

La acest capitol, Colegiul lărgit constată că la 11 noiembrie 2016, compania de asigurare a informat recurentul despre posibilitatea remedierii vehiculului prejudiciat la una din stațiile tehnice cu care deține contract de colaborare și care oferă servicii de calitate la prețuri rezonabile. Mai mult compania a indicat că reevaluarea despăgubirii de asigurare acordată poate avea loc după ce recurentul va coordona unitatea de specialitate agreată cu prezentarea documentelor confirmative și anume bon fiscal, factură fiscală și proces-verbal de executare a lucrărilor/prestare a serviciilor (f.d. 51).

Prin urmare, compania de asigurare i-a oferit posibilitatea recurentului atât de a repara automobilul la una din stațiile tehnice cu care deține contract de colaborare, cât și posibilitatea reevaluării în cazul în care va coordona unitatea de specialitate, însă recurentul refuză în mod intenționat acest fapt, insistând la achitarea despăgubirii de asigurare conform raportului de evaluare a pagubei nr. 2877/11A din 18 noiembrie 2016 întocmit de Societatea cu Răspundere Limitată „Exauto-Plus”.

În subsidiar, colegiul judiciar notează că la evaluarea probelor, în scopul stabilirii faptelor, instanța de recurs consideră drept pertinente următoarele: pentru a aprecia cuprinsul unor înscrisuri se aplică, în general, până la momentul dat, criteriul „dincolo de un dubiu rezonabil”. O astfel de probă poate rezulta din coexistența unor concluzii suficiente de întemeiate, clare și concordate sau a unor prezumții similare și incontestabile ale faptelor. Pe lângă aceasta, comportamentul părților urmează a fi luat în considerație, din moment ce sunt obligate să-și probeze alegațiile.

Din această perspectivă, Colegiul judiciar constată că înscrisurile anexate de recurent în vederea susținerii pretenției înaintată împotriva companiei de asigurare, nu are relevanță în raport cu obligațiile acestuia asumate conform procesului-verbal de constatare a daunelor din 18 octombrie 2016.

Suplimentar, colegiul judiciar reiterează că recurentul solicită achitarea despăgubirii de asigurare în sumă de 23 009,23 lei stabilită conform raportului de evaluare a pagubei nr. 2877/11A din 18 noiembrie 2016 întocmit de Societatea cu Răspundere Limitată „Exauto-Plus”, însă nu a prezentat niciun document sau un alt înscris, care ar putea proba faptul că a suportat cheltuieli în mărimea solicitată.

Prin urmare, instanța de recurs opinează că recurentul nu și-a demonstrat pretențiile înaintate împotriva companiei de asigurare.

În atare situație, instanța de judecată observă că recurentul a generalizat că s-a încălcat norma de drept material, fără a specifica prin ce s-a manifestat această aplicare eronată a legii. Așadar, prin simpla introducere în conținutul recursului a dispozițiilor din Codul civil și Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civile pentru pagube produse de autovehicule, nu rezultă în mod cert procedeu juridic prin care nerespectarea acestor prevederi legale ar putea influența legalitatea soluției privind respingerea pretenției cu privire la încasarea din contul companiei de asigurare a despăgubirii de asigurare.

În atare situație, ținând cont de faptele din speță, de argumentele părților și de constatările de mai sus, Colegiul judiciar consideră că a examinat principalele întrebări juridice puse în prezenta cerere înaintată împotriva companiei de asigurare și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor invocate, cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, penalității și compensarea cheltuielilor judiciare. De fapt, acestea sunt pretenții accesorii care depind în funcție de pretenția principală (a se vedea, printre alte autorități, Kamil Uzun vs Turcia, 10 mai 2007, parag. 64 din 10 mai 2007; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), 17 iulie 2014, parag. 156).

Cu privire la pretenția privind încasarea din contul lui Tudor Cheianu a prejudiciului moral în cuantum de 15 000 de lei, recurentul a invocat că, din momentul producerii accidentului rutier resimte efectele negative ale aceluia eveniment.

Intimatul a participat la examinarea cauzei și a susținut că argumentele recurentului sunt declarative și nu sunt probate.

Instanța de recurs observă că instanța de apel a respins capătul de cerere ce se referă la prejudiciul moral, din motivul că recurentul nu a probat prin ce s-au manifestat suferințele fizice și psihice suportate.

Luând în considerare cele menționate, instanța de recurs opinează că instanțele ierarhic inferioare nu au respectat obligațiile procedurale prevăzute la articolele 376 alin. (1), 194 alin. (2), 211 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care se încadrează în limitele principiului iura novit curia. Or, conform celor invocate, judecătorul trebuie să aplice acel text de lege care corespunde situației de fapt calificate juridic de către parte, în măsura în care situația de fapt respectivă este confirmată de probele administrate în cauză.

În conformitate cu art. 1398 alin. (1) Cod civil cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Art. 45 alin. (1) Cod Contravențional prevede că dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Prin prisma dispozițiilor legale evocate, Colegiul lărgit observă că recurentul are dreptul de a solicita repararea prejudiciului moral.

Revenind la fondul cauzei, Colegiul de control judiciar amintește că, la 12 octombrie 2016 a avut loc accidentul rutier cu implicarea automobilului de model Toyota Corola, cu numărul de înmatriculare XXXXX, care îi aparține cu drept de proprietate lui Ion Botnari și a automobilului de model WV cu numărul de înmatriculare XXXXX, la volanul căruia se afla Tudor Cheianu.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constator din 12 octombrie 2016, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut intimatul Tudor Cheianu, conducătorul automobilului de model WV cu numărul de înmatriculare XXXXX, fiind sancționat cu amendă în mărime de 50 unități convenționale (f.d.11).

Astfel, analizând circumstanțele enunțate în raport cu normele de drept supra citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel privind respingerea cerinței cu privire la încasarea din contul lui Tudor Cheianu în beneficiul lui Ion Botnari a prejudiciului moral, deoarece drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sunt apărute în cazurile și în modul prevăzut de legislația civilă, cât și de alte legi speciale, la cazul speței de Codul Contravențional.

Or, prejudiciul moral a cărei compensare o solicită Ion Botnari, în calitate de persoana prejudiciată, a fost cauzat în rezultatul contravenției săvârșite de către Tudor Cheianu, și anume producerea accidentului rutier la 12 octombrie 2016, a cărei vină a fost stabilită cu certitudine prin procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia agentului constator din 12 octombrie 2016.

În acest context este de menționat că Tudor Cheianu, cunoscând despre procesul-verbal și decizia agentului constator din 12 octombrie 2016, prin care a fost sancționat contravențional a fost de acord cu acestea, or intimatul nu a prezentat probe care ar confirma contestarea acestora.

În contextul expus, și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că urmează a fi admisă parțial cerința lui Ion Botnari cu privire la încasarea din contul lui Tudor Cheianu în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 1000 lei, sumă care este apreciată de instanță ca fiind una rezonabilă, proporțională în raport cu criteriile stabilite la caz și care corespunde circumstanțelor cauzei.

Or, la determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv

o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

Pentru considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa decizia din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 28 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în partea respingerii acțiunii cu privire la încasarea prejudiciului moral cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite cererea de recurs declarată de Ion Botnari, reprezentant de avocatul Maxim Chișca.

Se cazează decizia din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 28 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Botnari împotriva Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni, Tudor Cheianu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, dobânzii de întârziere, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral, și se pronunță în această parte o nouă hotărâre:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ion Botnari împotriva lui Tudor Cheianu cu privire la încasarea prejudiciului moral.

Se încasează din contul lui Tudor Cheianu în beneficiul lui Ion Botnari prejudiciul moral în sumă de 1000 (una mie) lei.

În rest, decizia din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 28 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana în partea respingerii cererii de chemare în judecată depusă de Ion Botnari împotriva Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Iulia Sîrcu

Luiza Gafton

Mariana Pitic